

Det »tyske spørgsmål« et »europæisk spørgsmål«

Synspunkt: »Det tyske spørgsmål er et europæisk spørgsmål« (Standpunkt: Die deutsche Frage ist eine europäische Frage) Flensborg Avis, lørdag den 10. juni 1989.

Det såkaldte »tyske spørgsmål« liver bestandig varmet op og serveret af centralister. Tiden raser afsted, så man for let glemmer alt. Enhver besvarelse af det »tyske spørgsmål« er i de sidste 140 år kommet verden til skade — dog mest tyskerne selv. Til stjerne-stunder i en historisk set mørk nat gøres et folk af mange digtere og tænkere til et enigt folk af marcherende. Tysklands årtusinder gamle erfaringer er betalt med utallige døde og uhyre store ofre. I spændingsfeltet mellem nordisk folkelig ret og romerretten

læres det åbenbart først, når det er for sent: Centralismen er vrangbilledet af Gud. Hvor ofte må Paven besøge Danmark, før han tager sin bandlysning af Martin Luther fra 3. januar 1521 tilbage? Luther var jo slet ikke en bondeevolutionær som Thomas Münzer.

Kronikøren beretter om »jernkansleren« v. Bismarck: »Idet han søgte efter Gud, fandt han staten«. På spørgsmålet om forenklingen af verdensformelen kom som svar atombomben. Den ramte ikke blot hæmningsløse centralister i Japan, som netop i Asien ville udvikle det preussiske statssystem til fuld blomstring, i hovedet, men siden dette 2. syndefald (kærneenergien) formerer den radioaktivitet, som menne-

sker har skabt, antallet af kræftens ofre.

Mens jeg ser ud over den døende Flensborg fjord, klinger den melodi som vi med stolthed sang for 50 år siden: »Wir werden weiter marschieren, bis alles in Scherben fällt«. Kan menneskeheden ikke lære af historiske erfaringer? Har livet ikke bragt lidelser nok?

Filosofisk sagt foregår livet decentralt, netop ikke centralt! Alligevel dræber centralistiske foranstaltninger, monopoler (latinsk: ensartethed), mangfoldigheden allerede i dens opståen. Med sin magt skaber og beskytter monopolet kun ensartetheden. Naturen kan kun overleve med små blide kredsløb ikke med store hårde envejsløsnin-

ger. Den døende natur viser

os, hvorfor chancerne for det liv vi selv vil bestemme over aftager med enhver institutionalisering af ensartetheden. Mange af vore angiveligt »dumme« bønder har allerede lært deres europæiske lektie. Vi må dog først lære at sluge det ubehagelige fra Brüssel: den demokratisk ikke legitimerede forordningscentral, som »handelsklasse A« fødevarer, fremstillet af kemiindustrien med bønder som dens slaver, før vi tænker på, hvad der forgifter menneske og natur. Det er desværre for sandt: det »tyske spørgsmål« blev til et »europæisk spørgsmål«. Svaret derpå hedder: Fæstningen Europa.

Mange venlige hilsener
Ulrich Jochimsen
Flensborg